

Σαν σήμερα γεννιέται ο Ευγένιος Βούλγαρης στην Κέρκυρα

/ [Ιστορία - Εθνικά Θέματα](#)

Σαν σήμερα γεννιέται το 1716 στην Κέρκυρα ο Ευγένιος Βούλγαρης, μια από τις σπουδαιότερες μορφές του Νεοελληνικού Διαφωτισμού. Λόγιος και κληρικός, με γνώσεις αρχαίων ελληνικών, λατινικών, φιλοσοφίας, θεολογίας, φυσικής και μαθηματικών, ο Βούλγαρης υπήρξε μια από εκείνες τις μορφές που συνέβαλε στην πνευματική καλλιέργεια του Γένους.

Στην τηλεόραση της Πεμπτουσίας μπορείτε να παρακολουθήσετε σήμερα εκπομπές και αφιερώματα στη μεγάλη αυτή φυσιογνωμία του νεώτερου Ελληνισμού:

Στις **16:20** Η παρουσία του Θεού στο επιστημονικό έργο του Ευγενίου Βουλγάρεως

Στις **16:40** Ο τάφος του Ευγενίου Βουλγάρεως

Στις **17:30** Ευγένιος Βούλγαρης (1716-1806) – Ο φωτιστής του Γένους

Στις **18:14** Αυτόγραφα του Ευγενίου Βουλγάρεως στις βιβλιοθήκες της Ρωσίας και της Ουκρανίας

Τα πρώτα χρόνια και σπουδές

Σπουδάζει αρχικά στην Κέρκυρα δίπλα στον ιερομόναχο Ιερεμία Καββαδία. Οι πληροφορίες για τις μετέπειτα σπουδές του δεν είναι βέβαιες και επαρκείς. Οι παλαιότεροι βιογράφοι του αναφέρουν ότι σπούδασε στην Άρτα «όπου εσχολάρχει σοφός τις διδάσκαλος Αθανάσιος ονομαζόμενος» και μετά στα Ιωάννινα ως μαθητής του Μεθόδιου Ανθρακίτη. Το διάστημα 1739 ή 1740 υπάρχει εικασία ότι βοηθήθηκε από προκρίτους των Ιωαννίνων και μετέβη στην Ιταλία για σπουδές. Υπάρχουν πληροφορίες ότι βρισκόταν 2 ή 3 χρόνια στη Βενετία, δεν έχουμε όμως ένδειξη για σπουδές στο φημισμένο πανεπιστήμιο της Πάντοβα. Στη Βενετία δίδαξε στο Φλαγγινιανό Φροντιστήριο και διετέλεσε ιεροκήρυκας στο ναό του Αγίου Γεωργίου.

Διδασκαλία στα Ιωάννινα

Το 1742 οι πλούσιοι Ηπειρώτες έμποροι της Βενετίας αδελφοί Μαρούτση ίδρυσαν στα Ιωάννινα μια ανώτερη σχολή και ανέθεσαν τη διεύθυνσή της στον Βούλγαρη. Όταν σε ηλικία 26 ετών, αναλαμβάνει τη σχολαρχία της Μαρουτσαίας σχολής είναι ένας από τους πιο καταρτισμένους στη φιλοσοφία λογίους της εποχής του. Είναι αποφασισμένος να καθιερώσει στην πνευματική ζωή ένα νέο φιλοσοφικό και εκπαιδευτικό πρότυπο. Δίδαξε στη σχολή από το 1742 ως τις αρχές του 1746, τη φυσική και τα μαθηματικά του Νιούτον και του Λάιμπνιτς, τον εμπειρισμό του Λοκ,

τα φιλοσοφήματα του Τόμας Χομπς και Βολφ κ.α. Το 1746 εγκαταλείπει τα Ιωάννινα λόγω αντίδρασης και αντιζηλίας που προκάλεσαν οι απόψεις του στον Βασιλόπουλο Μπαλάνο (1690-1760), «συντηρητικού» δάσκαλο της αντίπαλης σχολής Γκιούνμα, και αναλαμβάνει τη σχολαρχία της σχολής της Κοζάνης στην οποία δίδαξε μέχρι το 1750. Τότε με παρέμβαση των αδελφών Μαρούτση επανήλθε στη θέση του στα Ιωάννινα που την κράτησε ως το 1752.

Ανάληψη της διεύθυνσης της Αθωνιάδας

Την άνοιξη του 1753 αναλαμβάνει τη διεύθυνση της Αθωνιάδας, η οποία είχε ιδρυθεί το 1749 από τη Ι.Μ.Μ. Βατοπαιδίου. Στην σχολή δίδαξε λογική, εισαγωγή στη φιλοσοφία, μεταφυσική, αριθμητική, γεωμετρία, φυσική και κοσμογραφία χρησιμοποιώντας δικές του μεταφράσεις έργων Δυτικοευρωπαίων φιλοσόφων, μαθηματικών και φυσικών. Η θητεία του στη σχολή ήταν η γονιμότερη της διδασκαλικής του σταδιοδρομίας. Ανέδειξε δε και άλλους μεγάλους δασκάλους του Γένους και Αγίους της Εκκλησίας, όπως τον Αθανάσιο τον Πάριο και τον Κοσμά τον Αιτωλό.

Διδασκαλία στην Κωνσταντινούπολη

Έξι χρόνια όμως αργότερα, τον Ιανουάριο του 1759, αναγκάστηκε να αποχωρήσει καθώς αντίθετοι κύκλοι στην Ακαδημία και ιδιαίτερα η διάστασή του με τον Πατριάρχη Κύριλλο Ε΄ προκαλούσαν δυσχέρειες στο έργο του. Το φθινόπωρο του ιδίου έτους με τη μεσολάβηση του πρίγκηπα Γρηγορίου του Γκίκα καλείται στην Κωνσταντινούπολη για να αναλάβει τη σχολαρχία της Πατριαρχικής Ακαδημίας (Μεγάλης του Γένους Σχολής). Στην Κωνσταντινούπολη ως καθηγητής της Πατριαρχικής Σχολής παρέμεινε για τρία χρόνια. Παραιτήθηκε εξαιτίας διαβολών και αντιζηλιών.

Μετάβαση στο εξωτερικό

Απογοητευμένος από τη συνεχή αντίδραση που προκαλούσε η διδασκαλία του και οι δυσκολίες συνέχισης του έργου του, τον οδήγησαν να φύγει από την Ελλάδα και να περάσει τα υπόλοιπα χρόνια της ζωής του σε ελληνικές κοινότητες του εξωτερικού όπου ασχολήθηκε με εκκλησιαστικά καθήκοντα και με την έκδοση έργων του. Στην αρχή πήγε στη Βλαχία, στο Βουκουρέστι, όπου έμεινε περίπου ένα χρόνο. Από εκεί στις αρχές του 1764 πήγε στη Λειψία, όπου έμεινε οκτώ χρόνια. Τα τελευταία χρόνια της ζωής του τα πέρασε στη Ρωσία, όπου και πέθανε το 1806.